

Elinjärjestelmien vaurioiden kirjaaminen tehohoitopotilaan sairauskertomukseen

Elli Järvinen¹, Roosa Ollaranta¹, Matti Reinikainen^{1,2}, Anssi Pölkki^{1,2}

¹Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, ²KYS, Anestesiologian ja tehohoidon osaamiskeskus

TUTKIMUKSEN TARKOITUS. Vaikeat elinjärjestelmien vauriot ovat yleisiä tehohoitopotilailla. Potilaslain sekä Sosiaali- ja terveysministeriön potilasasiakirjoista antaman asetuksen perusteella keskeiset potilaan hoitoon vaikuttavat tekijät tulee kirjata tarkasti hoitokertomukseen^{1,2}. Hengissä pysymisen kannalta olennaisten elinjärjestelmien vaurioita on pidettävä keskeisinä hoitoon vaikuttavina tekijöinä. Tutkimuksemme tavoitteena oli selvittää, kuvaavatko Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) teho-osaston lääkärit potilaidensa uudet elinvauriot säännönmukaisesti sairauskertomukseen. Lisäksi verrattiin, kirjaavatko erikoislääkärit ja erikoistuvat lääkärit uudet elinvauriot yhtä täsmällisesti.

AINEISTO JA MENETELMÄT. Tutkimuksen aineistona olivat KYSin teho-osastolla vuonna 2019 hoidetut aikuispotilaat. Uusi elinjärjestelmän vaurio määriteltiin Sequential Organ Failure Assessment (SOFA) -pisteytyksen elinjärjestelmäkohtaisena pis-

temääränä ≥ 3 , noudattaen SOFA:n luoneen työryhmän määritelmää³. Potilaiden elinjärjestelmäkohtaiset SOFA-pisteet haettiin tehohoidon sähköisestä tietojärjestelmästä, Clinisoftista, koko tehohoitajakson ajalta. Elinjärjestelmäkohtaisen SOFA-pistemäärän ollessa 3 tai 4 tarkistettiin sairauskertomustekstistä, onko kyseinen elinvaurio kuvattu tehohoitajakson aikana. Kyseisen sairauskertomustekstin laatija selvitetiin. Jos elinvauriota ei ollut mainittu, kirjattiin muistiin, oliko elinvaurion ilmaantumista vastaavan päivittäismerkinnän sairauskertomukseen tehnyt erikoistuva vai erikoislääkäri.

TULOKSET. Tutkimusaineistossa oli 1830 potilasta, joista 64 %:lla oli vähintään yksi määritelmän mukainen elinvaurio tehohoitajakson aikana. Verenkiertojärjestelmän vaurio oli yleisin (48 %). Kaikista elinvaurioista 67 % oli kirjattu sairauskertomukseen. Kattavimmin kirjattuja elinvaurioita olivat maksan (88 %) ja keskushermoston (86 %) vauriot. Huonoiten

kirjattu oli hengityselimistön vaurio (46 %) (taulukko 1). Verenkierron vaurioiden osalta erikoistuvat lääkärit olivat kirjanneet kattavammin kuin erikoislääkärit (75,9 % vs. 71,4 %, $p = 0,001$). Muiden elinjärjestelmien kohdalla kirjaamisessa ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja erikoistuvien ja erikoislääkäreiden välillä.

JOHTOPÄÄTÖKSET. Elinvaurioiden kirjaamisessa sairauskertomustekstiin havaittiin puutteita. Kirjaamiskäytäntöjä tulisi kehittää, jotta ne vastaisivat lain vaatimuksia. ■

Viitteet

1. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista. 17.8.1992/785. Annettu Helsingissä 17.8.1992. Saatavilla sähköisesti osoitteesta: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>.
2. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista. 94/2022. Annettu Helsingissä 24.1.2022. Saatavilla osoitteesta: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220094>.
3. Vincent JL ym. Use of the SOFA score to assess the incidence of organ dysfunction/failure in intensive care units: Results of a multicenter, prospective study. Crit Care Med 1998; 26: 1793–800.

Elinjärjestelmä	Elinvaurion esiintyvyys	Asianmukainen kuvaus sairauskertomuksessa
Veren hyytyminen	59 (3,2 %)	44 (75 %)
Verenkierto	886 (48 %)	635 (72 %)
Keskushermosto	282 (15 %)	242 (86 %)
Munuaiset	203 (11 %)	158 (78 %)
Hengitys	506 (28 %)	232 (46 %)
Maksa	24 (1,3 %)	21 (88 %)

Taulukko 1. Elinvaurioiden esiintyvyys ja asianmukainen kirjaus sairauskertomukseen elinjärjestelmäkohtaisesti.